

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ**

**Одеського державного
екологічного університету**

23 – 31 травня 2023 р.

**ОДЕСА
2023**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
(23-31 травня 2023 р.)**

**ОДЕСА
Одеський державний екологічний університет
2023**

УДК 378.14
М34

М34 Матеріали XXII наукової конференції молодих вчених Одеського державного екологічного університету – 2023, 23 – 31 травня. Одеса: ОДЕКУ. 2023. 335 с.

ISBN 978-966-186-249-3

В збірнику представлені матеріали XXII наукової конференції молодих вчених ОДЕКУ, які висвітлюють основні напрями наукових досліджень. Матеріали підготовлені магістрами, аспірантами, здобувачами, співробітниками Одеського державного екологічного університету.

The proceedings of the 21st Scientific Conference for OSENU Young Scientists covering the main directions of the research are given in the collection. The proceedings are prepared by master and post-graduate students, applicants for a PhD degree and employees of Odessa State Environmental University.

ISBN 978-966-186-249-3

© Одеський державний
екологічний університет,
2023

Дутка І.О., магістр гр. ММО-22 Науковий керівник – Головіна О.І., канд. екон. наук, доцент ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА НА ЗАСАДАХ ДИВЕРСИФІКАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ	85
Филипов К.А., аспірант Науковий керівник – Розмарина А.Л., канд. екон. наук, доцент Свинаренко А.А., д-р фіз-мат. наук, професор АНАЛІЗ СТАНУ ФІНАНСОВОГО РИНКУ	87
Павленко А.В., аспірант Науковий керівник – Розмарина А.Л., канд. екон. наук, доцент Ігнатенко Г.В., д-р фіз-мат. наук, доцент ПІДВИЩЕННЯ СТІЙКОСТІ ЕКОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ТУРБУЛЕНТНОСТІ	89
Фуркаленко А.Л., аспірант Науковий керівник – Козловцева В.А., канд. екон. наук, доцент «ЗЕЛЕНА» ЕКОНОМІКА В НАПРЯМІ ДОСЯГНЕННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ	91
Клівець Є.О., аспірант Науковий керівник – Головіна О.І., канд. екон. наук, доцент Свинаренко А.А., д-р фіз-мат. наук, професор ПРОГНОЗУВАННЯ ЗНАЧЕНЬ ЧАСОВОГО РЯДУ ЗА ДОПОМОГОЮ МОДЕЛІ ARIMA	92
Бурлуцький С.Ю., аспірант Науковий керівник: Сербов М.Г., д.е.н., проф. ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА ВПЛИВУ КЛІМАТИЧНИХ ЗМІН НА РОЗВИТОК ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ ПРІСНОВОДНИХ БАСЕЙНІВ УКРАЇНИ	94
Секція «ГІДРОЕКОЛОГІЇ ТА ВОДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»	96
Розвод М.Р., аспірант 1-го року навчання Науковий керівник: Лобода Н.С., д. геогр. наук, проф. ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ РІЧКИ ДНІСТЕР	96
Федіна Н. О., ст.гр. МЕГ - 22 Науковий керівник: Лобода Н. С., д. геогр. наук, проф. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ПОКАЗНИКІВ ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ РІЗНИМИ МЕТОДАМИ (НА ПРИКЛАДІ РІЧОК ХАРКІВ ТА ЛОПАНЬ)	98
Штим В.В., маг. гр. МЕГ-22 Науковий керівник: Яров Я.С., ст. викл. ОЦІНКА ГІДРОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ Р.ВЕЛИКА ВИСЬ	101

<p>Черемисін Г.С., маг. гр. МЕГ-22 Науковий керівник: Яров Я.С., ст. викл. ОЦІНКА ГІДРОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ СОФІЇВСЬКОГО ВОДОСХОВИЩА В БАСЕЙНІ Р.ІНГУЛ</p>	103
<p>Леонтєв Ю.І., маг. гр. МЕГ-22 Науковий керівник: Яров Я.С., ст. викл. ОЦІНКА ГІДРОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРАВИХ ПРИТОК Р.ІНГУЛ (В МЕЖАХ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ)</p>	105
<p>Лавренюк Т.А., маг. гр. МЕГ-22 Науковий керівник: Пилип'юк В.В., канд. геогр. наук, доц. ОЦІНКА ГІДРОХІМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ Р.КОДИМА</p>	107
<p style="text-align: center;">Секція «ГІДРОЛОГІЇ СУШІ»</p>	109
<p>Шевченко О.П., маг. гр. МЗГ-22 Науковий керівник: Шакірманова Ж.Р., д-р геогр. наук, проф. АНАЛІЗ УМОВ ФОРМУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ МАКСИМАЛЬНИХ ВИТРАТ ВОДИ ВЕСНЯНОГО ВОДОПІЛЛЯ 2022-2023 РОКУ РІЧОК БАСЕЙНУ ДЕСНИ ТА ЛІВОБЕРЕЖЖЯ СЕРЕДНЬОГО ДНІПРА</p>	109
<p>Селегєєв А.С., маг. гр. МЗГ-22 Науковий керівник: Овчарук В.А., док., геогр. наук, проф. ІДЕНТИФІКАЦІЯ РІЧКОВОЇ МЕРЕЖІ СІВЕРСЬКОГО ДОНЦЯ В ГІС-СЕРЕДОВИЩІ</p>	111
<p>Горковський О.А. маг. гр. МЗГ-22 Науковий керівник: Гопцій М.В., канд. геогр. наук, ст. викладач ОЦІНКИ СТАТИСТИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ХАРАКТЕРИСТИК МЕЖЕННОГО СТОКУ НА РІЧКАХ БАСЕЙНУ Р. ВІСЛА (В МЕЖАХ УКРАЇНИ)</p>	113
<p>Кретов А.О., маг. гр. МЗГ-22 Науковий керівник: Овчарук В.А, проф. кафедри гідрології суші, СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЧАСОВИХ РЯДІВ МІНІМАЛЬНОГО ДОБОВОГО СТОКУ ЗИМОВОЇ МЕЖЕНІ В БАСЕЙНІ Р. ПІВДЕННИЙ БУГ</p>	115
<p>Крутенко І.В., маг. гр. МЗГ-22 Науковий керівник: Кічук Н.С., канд. геогр. наук, доц. ВИЗНАЧЕННЯ ГОЛОВНИХ ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ ГІДРОХІМІЧНОГО РЕЖИМУ РІЧОК, ЯКІ ВПАДАЮТЬ В ПРИДУНАЙСЬКІ ВОДОСХОВИЩА</p>	117

Секція «ГІДРОЕКОЛОГІЇ ТА ВОДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Розвод М.Р., аспірант 1-го року навчання

Науковий керівник: Лобода Н.С., доктор географічних наук, професор

Кафедра гідроекології та водних досліджень

Одеський державний екологічний університет

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНИХ ВИТРАТ РІЧКИ ДНІСТЕР

Згідно із Положенням про порядок оцінки і інформування про маловоддя (гідрологічну посуху) на водних об'єктах суші України (за наказом УкрГМЦ від 14.12.2020 р. № 123) екологічна витрата води є критичним показником для функціонування екосистеми річки. Значення екологічної витрати води має бути сталим розрахованим показником для кожного гідрологічного поста на річках. Порядок визначення (розрахунку) екологічної витрати води наступний. На першому етапі будується крива забезпеченості за середніми річними витратами води за весь період спостережень. Після побудови кривої, визначається значення середньої річної витрати води, що відповідає 95% забезпеченості. Визначивши значення середньорічної витрати 95% забезпеченості, вибирається рік, середня витрата якого відповідає або близька до даного значення. Визначивши рік, треба вибирати найменшу середню місячну витрату води у період літне-осінньої межени (червень-листопад). Значення, яке дорівнює 75% від отриманої середньої місячної витрати води, і є показником екологічної витрати води. Якщо у багаторічному ряді можна виділити кілька років з середніми річними витратами води, близькими до 95% забезпеченості, то для визначення екологічної витрати перевагу слід надати року з меншими абсолютними значеннями середніх місячних витрат літне-осіннього періоду.

Метою роботи є визначення сталості показників екологічних витрат, визначених за наданим положенням для різних створів та різних розрахункових періодів на прикладі річки Дністер. Для розрахунків обрані створи, розташовані вище та нижче Дністровського водосховища. Об'єктом дослідження є річка Дністер, предметом дослідження – сталість екологічних витрат, визначених на основі Положення. Тривалість спостережень становить більше 100 років. Окремо розглядалися сучасні періоди (1945-1982, 1987-2021). Дані періоду 1987-2021 нижче Дністровського водосховища трансформовані його регулюючим впливом. Окрім того, указаний період співпадає із значущим впливом потепління на формування стоку рівнинних річок.

Отримані результати (табл.1) показують, що значення екологічної витрати у кожному розглянутому створі не є постійним і залежить від обраного періоду. Для створу розташованого нижче Дністровського

водосховища характерне зростання екологічної витрати за період після будівництва водосховища (1987-2021рр.), що може бути поясненим саме впливом регулювання. З метою отримання стійкого рішення пропонується визначати екологічну витрату ($Q_{ек}$ або $q_{ек}$) як середнє арифметичне для усіх років, у які витрата наближалася до витрати 95% забезпеченості ($Q_{95\%}$).

Таблиця 1 - Результати визначення екологічних витрат для різних періодів і створів річки Дністер

Річка-пункт	Рік	$Q_p=95\%$, м ³ /с	$Q_{ек}=0,75Q_p$, м ³ /с	$q_{ек}$, дм ³ /с/км ²	Місяць	Розрахунковий період, роки
Дністер-Галич	1896	67,5	50,6	3,44	Жовтень	1895-2018
	1917	50,5	37,9	2,57	Вересень	1895-2018
	1921	29,6	22,2	1,51	Жовтень	1895-2018
	1946	15,8	11,9	0,80	Вересень	1946-1982
	1961	21,9	16,4	1,11	Жовтень	1895-2018
	1963	42,2	31,7	2,15	Липень	1946-2018
	1990	42,7	32	2,17	Серпень	1946-2018
	2003	36,6	27,5	1,86	Серпень	1987-2018
Середнє		38,35	28,78	1,95		
Дністер-Заліщики	1943	41,1	30,8	1,25	Жовтень	1895-1982
	1950	40,5	30,4	1,23	Вересень	1945-2018
	1961	33,2	24,2	0,98	Жовтень	1895-1982
	1963	53,5	40,1	1,63	Вересень	1895-1982
	1990	65,4	49,1	1,99	Серпень	1945-2018
	1963	53,5	40,1	1,63	Вересень	1945-1982
	2015	46,1	34,6	1,40	Вересень	1987-2018
	2016	47,5	35,6	1,44	Вересень	1945-2018
Середнє		47,60	35,61	1,44		
Дністер-Бендери	1904	79,7	59,8	0,9	Серпень	1881-2021
	1910	92,5	69,4	1,04	Жовтень	1881-2021
	1946	83,4	62,6	0,94	Жовтень	1881-1982
	1954	114	85,5	1,29	Вересень	1881-1982
	1987	144	108	1,63	Листопад	1881-2021
	1954	114	85,5	1,29	Вересень	1945-1982
	1994	121	90,8	1,37	Серпень	1987-2021
	2015	154	115,5	1,74	Вересень	1881-2021
	2016	152	114	1,72	Серпень	1881-2021
Середнє		117,18	87,90	1,32		

Наукове електронне видання

МАТЕРІАЛИ
XXII НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
Одеського державного екологічного університету
(23-31 травня 2023 р.)

Видавець і виготовлювач
Одеський державний екологічний університет
вул. Львівська, 15, м. Одеса, 65016
тел./факс: (0482) 32-67-35
E-mail: info@odeku.edu.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК No 5242 від 08.11.2016